

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 18 Lutego v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 11 lutego.

Radca handlowy, *Chelaputin*, negocyant moskiewski, udarowany został orderem ś. *Anny* 3ciej klasy, w nagrodę za dar, uczyniony dla oddziału moskiewskiego Cesarskiej akademii medyko-chirurgicznej, gabinetu mineralogicznego, i za gorliwość, z jaką dopełniał różne obowiązki sobie polecone. (*J. d. S. P.*)

D. 23 grudnia r. z. góra, wisząca nad *Niemnem*, w parafii skirstimońskiej, w powiecie rosieńskim, upadła na drogę pocztową, z drzewami na niej porośłemi, i zupełnie drogę tak zawałiła, że jeździć nie można. Natychmiast przedsięwzięto środki do jey uprzątnięcia. (*J. d. S. P.*)

W i l n o.

Rząd Gubernialny Litewsko-Wileński przesłał do Redakcyi gazety Kurjera Litewskiego, dla ogłoszenia, o wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty, postanowienie, w brzmieniu następującym:

Kopija z kopii. Okolnie do wszystkich Izb i Expedycy Skarbowych.
M. S.

Departament Podskarbstwa Państwa Wydział Rozporządzeń.

Oddział IV. Stół I.

7 stycznia 1825. Nr 39.

O wymianie monety miedzianej starego stępla na nową lub na assygnaty.

N. 5,705.

Przez Dziennik Komitetu PP. Ministrów, Naywyżey potwierdzony, dnia 9 grudnia upłynionego 1824 roku, postanowiono: ażeby wszystkie pieniądze miedziane starego stępla, znajdujące się jeszcze w obróćcie, koniecznie w przeciągu trzech miesięcy były wymienione w Podskarbstwach Powiatowych, na monety miedzianą nowego stępla, albo na assygnaty bankowe Państwa; w przeciwnem zaś zdarzeniu, jeżeli po upłynieniu tego terminu znajdą się u kogokolwiek pieniądze miedziane starego stępla, takowe pieniądze podpadać mają konfiskacie, zakreślony zaś termin trzymiesięczny liczyć w każdym mieście i powiecie od dnia

otrzymania w niem o tem postanowienia, niezwłoczne i po wszystkich miejscach opublikowanie tego włożyć na surową odpowiedzialność Zwierzchności miejscowej.

Na skutek czego polecam wszystkim Izbom i Expedycjom Skarbowym nieodmiennie i ściśle do wykonania:

Naprzód, niezwłocznie i ściśle zalecić od siebie Podskarbstwom Powiatowym swey wiedzy, ażeby wchodzącą do nich dla wyniany od wolnie przynoszących monety miedzianą starego stępla jakoto: piątki, groszewiki, kopieyki, grosze, a nawet półgrosze, przyymowały w przeciągu naznaczonego trzymiesięcznego terminu z wydaniem w tymże czasie przynoszącym bez najmniejszego zatrzymania, monety miedzianej nowego stępla, lub assygnat Banku Państwa, a po upłynieniu pomienionego terminu, takowej wymiany już nie czynić, pod obawą naysurowszey za to odpowiedzi.

Powtóra: A tymczasem i zgoła nie daley jak do tegoż trzymiesięcznego terminu, Podskarbstwa Powiatowe obowiązane są, przynoszoną do nich od opłacających podatki i dochody monetę miedzianą wszystkich dawniejszych stęplow, przyymować bez przeszkody i zapisywać do przychodu, podług właściwych artykułów, cogdzie należy i jak przepisano o tém ode mnie w przełożeniu z dnia 18 lipca 1823 roku; za upłynieniem zaś terminu trzechmiesięcznego, monety miedzianej dawnego stępla, ani w podatkach, ani na wymianę, jak wyżej jest powiedziano, od nikogo nie przyymować.

Potrzenie: niewniesione w swoim czasie do kassy, albo nieodmienione w niey, dawniejszego stępla pieniądze, które na osnowie wyżej wspomnionego postanowienia, konfiskowane i oddawane bydź mają do Podskarbstw Powiatowych, należy po przyjęciu zapisywać do przychodu, w osobnym artykule pod zawiadostwem Departamentu Podskarbstwa Państwa.

Poczwarte: wchodzącą do Podskarbstw Powiatowych tym, drugim lub trzecim sposobem monetę miedzianą stępla dawniejszego, mają Izby Skarbowe i Expedycye Skarbowe podawać w swoich wiadomościach, przesyłanych do Departamentu Podskarbstwa Państwa pod literą *A* z miesiąca na miesiąc oddzielnie o monecie miedzianej nowego stępla.

Oryginał podpisali: Minister Skarbu Jenerał Porucznik *Kankrin*. — Dyrektor *J. Rosenberg*. — Zaświadczył Naczelnik stoła *H. Chitrow*.

Z kopiją zgodno: Powytczyk *Milanowski*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 25 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL, dekretem swym z dnia 13 stycznia, naylaskawiey zaszczycić raczył: Orderem ś. *Anny* klasy 2giey: JPP. Ignacego *Locci*, kommissarza delegowanego w Obwód Kaliski, oraz *Józefa Kłobuchowskiego*, kommissarza delegowan. do Obw. Łęczyckiego. Orderem ś. *Stanisława* klasy 3ciey: JP. Antoniego *Dunina*, kommissarza do dozoru miast i rękodzielni w Wojew. Kaliskiem. Orderem ś. *Stanisława* klasy 4tey: JPP. *Jakóba Podcząskiego*, kommissarza delegowanego do Obw. Wieluńskiego. Fryderyka *Welke*, adjunkta sekcyi fabryk w Kom. Wojew. Karaskiego. *Adolfa Harrer*, właściciela fabryki sukienney w *Sieradzu*. *Xiędza Michała Leeherta*, proboszcza w *Mstowie*. *Felixa Homickiego*, kommissarza wydziału policyjno-wojskowego w Kommissyi Wojew. Kaliskiego. *Stanisława Dziewulskiego*, sekretarza jeneralnego w teyże Kommissyi. Antoniego *Szotarskiego*, naczelnika sekcyi ekonomiczney w teyże samey Kommissyi. *Franciszka Reinstein*, budowniczego, oraz *Korwina Bremirskiego*, adjunkta pomienioney Kommissyi Wojewódzkiej.

WIELKIE XIĘZTWO POZNANSKIE.

Poznań dnia 15 lutego.

Jego Królewicowska Mość Xiążę Pruski *Wilhelm*, wyjechał wczora około południa na powrót do *Berlina*. (z *Gaz. War.*)

GALIETA I LODOMERYA.

Lwów dnia 11 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Hrabina *Marcella Worcell*, darowała niedawno z własnej chęci dziedziczne dobra swoje *Rakowiec* w Cyркуle Tarnopolskim położone i 12 000 czer. zł. wartości mające, do funduszu biblioteki narodowej, przez *Józefa Maksymiliana* Hrabie *Ossolińskiego* we *Lwowie* załozonej.

FRANCYA.

Paryż dnia 8 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wczora pracował Król Jmć z hrabią *Villele*. Z 1800 klasztorów zakonnice we Francyi, jest blisko 50 które się zajmują samem nabożeństwem, a inne trudnią się opatrywaniem chorych i nauką ubogich panien. Rachują iż tym sposobem rocznie 140 000 chorych odbiera pomoc, a 120 000 dzieci naukę.

Niedawno w tutejszym sądzie przysięgłych zaczęła się taka sprawa: *Semonville*, człowiek mający lat 63, który dawniej zostawał w ministeryum wojny, i niejaki *Pezeril de Beaumont*, mający lat 47 były oficer, uważając próżność i obojętność ludzi, podejmowali się od lat 10 za pewną sumę wystarać się o urzędy i ordery, twierdząc, iż mają związki z kommissją rozpoznawającą zadania dawniejszych wojskowych o ozdoby legii honorowej; lecz istotnie znali tylko kilku podwładnych urzędników rzeczonych kommissji: Tym sposobem wyludzili pieniądze od wielu osób, i dokazali, że kilka tych osób zostało umieszczonych na liście zaszczyconych tą ozdobą, lecz patentów dla nich nie wydano. Zwiedzeni domagali się zwrotu swoich pieniędzy. Między innymi domagał się sędzia pokoju w *Wersalu* dał im 300 franków, a niejaki *Coutre* 1500 franków. Oszuści wydawali nawet fałszywe zaświadczenia lat służby z podpisem dawniejszych oficerów. O tej ostatniej czynności wiedział także niejaki *Massy*, były urzędnik w ministeryum wojny, mający lat 41. Mianowanie margrabiego *Liry* kawalerem orderu ś. *Ludwika* w roku 1823 wywarło wielkie wrażenie, i odkryto fałszywe podanie lat służby. Pokazano się, iż *Massy* brał połowę dawanych pieniędzy. Proponowali nawet perukarzowi *Caron*, aby został kawalerem orderu ś. *Ludwika*, a przez to ułatwił sobie ożenienie z bogatą panną. Gdy poymano oszustów, znaleziono u nich mnóstwo prośb od osób umieszczonych w roku 1822 i 1823 na liście zaszczyconych ozdobami *Massy* zaprzeczał, aby wiedział o fałszowaniu zaświadczeń; *Beaumont* zapierał się także brania pieniędzy; *Semonville* zaś cokolwiek się już przyznał.

Pani *Katalani* wyda w przyszłym miesiącu kilka koncertów w *Londynie*, a potem uda się na koronację Króla Jmci do *Paryża*.

Do *Dijon* przybyły dwa wielkie wozy z nagrobkiem egipskim, który sprowadzono morzem do *Marsylii*. Ma on pół piątej stopy wysokości, 4 szerokości, a 8 długości. Przywieziony będzie do *Paryża*.

Listy z *Lisbony* pod d. 27 stycznia, umieszczone w jednym z dzienników tutejszych, donosi o przybyciu tam generała angielskiego *Blunt*, który ma urządzić stanowiska dla 20 lub 30 tysięcy wojska angielskiego. Wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia.

— Dnia 9. —

Wczorayszy dziennik *Konstytucjonista* napisał, iż moralną siłę Anglii stanowi wielka zasada cywilnej i religijnej wolności dla wszystkich ludów. Dzisiejszy dziennik *Gwiazda* odpowiada na to, czyniąc uwagę iż należałoby dodać: wyjąwszy dla samego ludu angielskiego. Powiedział bowiem jeden z Parów angielskich (*Lord Lansdown*) na sessji parlamentu d. 3 b. m., iż 6 milionów katolików Irlandzkich jest tak ucisnionych, jak niemasz przykładu w żadnej ucwilizowanej społeczności. Przydawszy do tego jeszcze milion 800 000 katolików w Anglii i Szkocyi, pokazuje się, iż blisko 8 milionów poddanych angielskich, a zatem prze-

szło trzecia część całej ludności, jest zupełnie pozbawionych wolności cywilnej i religijnej.

— Dnia 10 —

Król Jmć przewodniczył wczora na radzie ministrów, na której także *Delfin* był obecny. Dziś polował Monarcha w okolicy *St Germain*.

— Dnia 11. —

Domy w mieście *Rheims* przybrały nagle okazalą zewnętrzną postać, a przysposobienia do obrzędu koronacji nadają ruch, którego szczęśliwe skutki długo potem czuć się dadzą. Rachują, iż na tę uroczystość przybędzie blisko 6 000 cudzoziemców ze wszystkich części Europy, a 15 000 osób należących do dworu królewskiego, deputacy i t. d.

— Dnia 12. —

Dziennik *Gwiazda* pisze: „Gdy Pan *Canning* uczynił w gabinecie angielskim wniosek względem traktatów z osadami hiszpańskimi, Pan *Peel*, minister spraw wewnętrznych, i Pan *Robinson*, minister skarbu; tudzież Xiążę *Wellington*, oraz Lordowie *Westmoreland* i *Eldon*, tak mocno się temu sprzeciwiali, iż Pan *Canning* prosił Króla Jmci o uwolnienie siebie od urzędu. Monarcha skłaniał się do prośby jego; lecz oświadczenie chorowitego Lorda *Liverpool*, iż także złoży urząd, wzmocniło stronę Pana *Canning* takdalece, iż na następnym radzie gabinetowej Pan *Peel* i Xiążę *Wellington* zgodzili się na zdanie ministra spraw wewnętrznych.“

Wczorayszy *Monitor* umieścił postanowienie Królewskie, wydane d. 16 z. m. względem urzędzenia stad.

Obrady Izby.

Izba Parów.

Dnia 8 b. m. przyjęto większością 174 kresek przeciwko 34 podany projekt do prawa względem klasztorów zakonnice, lecz ze znacznymi odmianami; z czego *Dziennik Rozpraw* i inne dzienniki opozycyjne nie mało tryumfują.

Izba Deputowanych.

Na sessji d. 8 b. m. P. *Fournas* uczynił następujący wniosek, tyżący się wewnętrznego urzędzenia Izby: „Prezes zagaja obrady o wyznaczonej na poprzedzającej sessji godzinie bez względu na liczbę obecnych członków.“ Ze zaś konstytucya stanowi, iż do ważności obrad potrzeba obecności przeszło połowy członków Izby, mocno więc powstawano przeciw powyższemu wnioskowi. Do burzliwych jeszcze obrad dał powód inny wniosek tegoż samego Pana *Fournas*, aby ogłoszenie podawanych prośb zostawiono do woli kommissji petycyjnej. Nareszcie kazano wnioski Pana *Fournas* drukować, rozdać i do właściwych biur odesłać.

HISZPANIA.

Madryt d. 27 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Król Jmć z rodziną swoją i Xiążęciem *Saskim Maksymilianem*, zwiedził wczora fabrykę robót złotych i srebrnych Pana *Martinez*. Dostojni Goście przyjeźci byli na wielkiej sali tej fabryki, gdzie dano oraz koncert; sławna śpiewaczka *Lafala*, teraz zamężna Hrabina *Suentes*, śpiewała arją.

Ustała tu zupełnie pogłoska o niezwłócnym ogłoszeniu amnestyi.

Z powodu wycieńczonego skarbu Król Jmć wezwał znakomitych duchownych, bawiących w *Madrycie*, aby oświadczyli: jakim sposobem duchowieństwo mogłoby najskuteczniej przyłożyć się do potrzeb kraju. Utworzona Junta rozpoczęła czynność swoją zaraz po przybyciu Arcy - Biskupa z *St. Jacob-di-Compostella*.

Onegdaj wieczorem przybył tu z *Kadyxu* goniec, i przywiózł urzędowe wiadomości z *Peru*. Zda się potwierdzać, iż *Bolivar* zwyciężył Jenerała *Olaneta* w wyższym *Peru*, i że Jenerałowie *Kanterak* i *Laserna* cofnęli się z niemalą stratą. Większą jeszcze jest strata na morzu, gdzie flotta *Kolumbijska* zdobyła okręt *Asia* i bryg *Achilles*.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 23 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

O nowym Ministrze spraw wewnętrznych, *Don Correa de Lacerda*, powszechnie jest mniemaniem, iż nigdy nie działa przeciwko interesom Króla i oyczyzny. Minister skarbu, *Don Antonio Mello*, jest czynnym i światłym; dawniej sprzyjał systematowi konstytucyjnemu. Admiral *Torres*, mianowany Ministrem morskim, służył długo w Brezylji. Minister wojny, Hrabia *Barbaceña*, ma stały charakter i posiada obszerne wiadomości: nazywają go *Kanningiem Portugalskim*, i był Ministrem podczas rządu Stanów. Minister spraw zewnętrznych, *Don Silvestre Penheiro Ferreira*, był także Ministrem za rządu konstytucyjnego.

Monarcha nasz był na żałobnem nabożeństwie, które Kapucyni Francuzcy odprawili tu za duszę Króla *Ludwika XVIII*.

WŁOCHY.

Od granic włoskich dnia 2 lutego

(z Gazety Warszawskiej).

Król Neapolitański ogłosił d. 17 z m. powszechne przebaczenie, dla wszystkich zbiegów wojskowych z potęgi lądowej i morskiej, jeśli do d. 31 marca stawią się w korpusach swoich. Nazajutrz Monarcha ten przyjął powinszowanie najwyższego sądu krajowego i sądu kryminalnego, z powodu wstąpienia na tron. Tegoż dnia wieczorem otworzono znowu teatr królewski *San Carlo*.

Król neapolitański zakazał wysłać deputacje z powinszowaniem wstąpienia na tron, a to dla oszczędzenia wydatków gminom. Oświadczył, iż powinszowania na piśmie będą dla serca jego dostatecznymi.

Dla podniesienia rolnictwa i przemysłu w kraju papieżkim, wyszło d. 25 stycznia urządzenie w *Rzymie*, stanowiące nagrody za wywóz zboża krajowego, a pozwalające wprowadzania towarów osadniczych za opłatą cła, pod warunkiem wzięcia za równą sumę płodów krajowych.

W *Syrakuze* panuje wielka susza. W rozległości 20 do 30 mil włoskich ledwo znaleźć można w Sycylii jeden młyn, któryby miał potrzebną wodę, a w kilku miejscach było dla braku wody i żywności pozdychało.

Okręt, który d. 11 z m. wypłynął z *Zante* i przybył do *Ankony*, przyniósł gazety z *Missolonghi*, dochodzące do d. 3 stycznia. Donoszą one o przywróceniu spokojności w *Morci*, i nie wzmiankują o wylądowaniu Turków.

ANGLIA.

Londyn dnia 4 lutego.

(z Gazety Warszawskiej).

Dnia 2 b. m. w nocy przybył tu *Don Camillo Gurrierrez de los Rios*, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister hiszpański przy dworze naszym. Ma mieć wyraźne zlecenie od rządu swego, aby za prosiwszy innych posłów zagranicznych, przy pomocy ich rozpoczął niezwłocznie układy, względem osad hiszpańskich, a to na zasadzie pokoju *Utreckiego* i z zastrzeżeniem zwierzchnictwa Monarchii hiszpańskiej nad jej posiadłościami, stosownie do istniejących traktatów.

Spodziewamy się wkrótce ważnych rozpraw parlamentu, względem dotychczasowych praw zbożowych; zdaje się jednak, iż zupełnie wolne wprowadzenie zboża zagranicznego za opłatą cła w tym roku jeszcze nie nastąpi.

W *Portsmouth* odebrano rozkaz uzbrojenia dwóch okrętów liniowych, które popłyną do *Indy Wschodnich*. Słychać, iż wojsko nasze powiększone będzie 25000 tysiącami ludzi.

Bankier *Rothschild* zebrał dotąd 2059 funtów szterlingów (82,300 zł. pol.) składki dla dotkniętych powodzią w prowincjach nadreńskich.

Gdy w teraźniejszej łagodnej zimie jest bardzo mało lodu, przeto cukiernicy tutejsi wysłali 4 okręty do *Norwegii* i *Spitzbergu* dla sprowadzenia lodu stamtąd.

Parlament.

Wczorajsza sessya obu Izb trwała do późnej nocy. W Izbie wyższej Vice-Hrabia *Dudley* wniósł, aby uchwalono adres podziękowania za mowę królewską. Lord *Liverpool* namienił, iż kiedy Anglia otworzyła porty amerykańskie dla handlu, przyniesie to korzyść nie tylko dla niej, ale dla całego świata. Co się tycze towarzystwa katolików w *Dublinie*, ci, którzy pragną zupełnie jednakowych swobód dla katolików irlandzkich, powinni być za zniesieniem tego towarzystwa, które więcej szkody, niż pożytku, sprawuje. Przeważało potem adres i przyjęto. Lord Kanclerz zapowiedział, iż poda bil względem nowych towarzystw spekulacyjnych.

— Dnia 7. —

Przybyły tu niedawno, nadzwyczajny poseł hiszpański, naradzał się wczora z ministrem *Canning*, w wydziale spraw zagranicznych, gdzie się potem rada gabinetowa odprawiła. Poseł ten miał przywieść wzmiankowaną już dawniej protestacją rządu hiszpańskiego.

Gazeta dworską tutejsza donosi o mianowaniu *Xiągęcia Northumberland*, kawalerem orderu *Błękitnej Podwiązki*, i nadzwyczajnym posłem Monarchy naszego do Króla *Jmci Francuzkiego*, na czas koronacyi. Pan *Lamb* został mianowany nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem naszym przy dworze madryckim.

Jedna z tutejszych gazet, rozbiegając myśl, zawartą w mowie królewskiej względem Ameryki południowej, twierdzi, iż nie więcej nie uznano, prócz prawnej opieki, istnącemu już handlowi z tatecznymi krajami.

Rozeszła się tu pogłoska, iż rząd nasz doniósł Kompanii *Lewantkiej* o zamiarze swoim, mianowania konsulów w Grecyi; lecz (według twierdzenia paryzkiego dziennika *Gwiazda*) to tylko jest prawda, iż d. 4 b. m. w biurze wspomnianej kompanii, w obecności jej dyrektorów, przeczytano list ministra *Canning*, w którym uwiadomiono życzeniu rządu, aby handel lewantycki był wolnym i aby kompania dobrowolnie się rozwiązała, nie czekając w tej mierze rozkazu rządu. W tym razie rząd mianowałby agentów kompanii konsułami angielskimi w Lewancie. Nie można tego wprawdzie uważać jeszcze za rzeczywiste mianowanie konsulów, wiadomość ta jednak przyłożyła się do podniesienia ceny papierów skarbowych greckich.

Słychać tu było, iż ajenci greccy zawarli z dwoma bankierami paryzkiemi układ, względem pożyczki 30 milionów franków; lecz wczora dowiedziano się, iż sami tylko Panowie *Ricardo* w *Paryżu* podjęli się tej pożyczki.

Dnia 2 b. m. odprawiło się w *Dublinie* zgromadzenie towarzystwa katolików. Pan *O'Connell* w zabranym głosie oznajmiwszy, iż podług doniesienia w pismach publicznych, wkrótce ze strony protestantów ma być podana parlamentowi petycja o nadanie swobód katolikom, wniósł, aby adres podziękowania za to uchwalono. Wreszcie przyjęto jednomyślnie następujący czyniony przez niego wniosek: „Jeżeli się tak gorliwie staramy o pozyskanie uczestnictwa w używaniu dobrodziejstw konstytucyi, czynimy to najbardziej z powodu, aby przez zjednoczenie wszystkich klas poddanych Króla *Jmci*, i przez jednakowy interes utrzymania kraju, mogliśmy przykładać się do zabezpieczenia tronu, oraz powiększenia mocy i trwałości konstytucyi.“

Hrabia *Montholon* podał do tutejszego sądu skargę przeciwko Panu *Lafitte*, względem testamentu *Napoleona*, a sąd d. 5 b. m. wydał wyrok skazujący Pana *Lafitte* na zapłacenie Hrabiemu 129 422 funtów szterlingów (5 milionów 176,880 zł. pol.).

Bankier *Goldschmidt* ze spółnikami swemi podjął się wczora nowej pożyczki dla rządu meksykańskiego, wynoszącej 3 miliony 200 000 funtów szterlingów (128 milionów zł. pol.). Odyła się na to licytacya, tak, jak na pożyczki angielskie podczas przeszłej wojny.

Odebrano tu gazety z *Kalkutty*, dochodzące

do d. 1 września, oraz 2 listy od Pana *Campbell*, pisane z *Rangoon*, jeden pod d. 22 lipca, a drugi pod d. 5 sierpnia. Donoszą o korzyściach, odniesionych nad Birmanami. Listy prywatne przydają, iż wojsko nasze cierpi niedostatek żywności, zwłaszcza świeżego mięsa, na ozem Lw-ranci w *Madras* ogromnie zyskują. Okolice *Rangoon* były zupełnie wodą zalane, tak, iż przed październikiem lub listopadem nie można myśleć o wyświeciu wojska do *Ummerapura*. Słychać, iż *Xiążę Sarawaddy* ciągnie w 70,000 wojska przeciwko anglikom, że *Król Auy* wyjechał ze stolicy swojej, dla objęcia dowództwa nad wojskiem, i że (według powieści jeńców) Birmani cierpią także niedostatek żywności, i wcale nie mają ochoty walczyć z nami.

Pan *Handerson*, kommissarz nasz w *Bagota*, donosi w liście pod d. 19 listopada, iż przejeżdżający tamtędy goniec przywiózł wiadomość o zupełnej d. 29 września porażce generała *Kantera* przez *Boliwara*. Wojsko zwyciężone w liczbie 1600 ludzi, uchodziło w nieładzie. List konsula naszego w *Kartagenie* pod d. 29 listopada, potwierdza powyższą wiadomość.

Spokojność w *Fernambuco* (w *Brezylji*) została zupełnie przywróconą. Kilku naczelników stronnictwa republikanckiego oddano pod sąd wojenny; chcieli oni tylko rabować, nie zaś oswobodzić oyczyznę swoją.

Oficerowie okrętu angielskiego *Aurora*, który d. 5 b. m. przybył z *Ameryki Południowej* do *Portsmouth*, mniemają, iż trudno, aby eskadra hiszpańska w *Callao*, w której znajduje się okręt *Asia*, powróciła kiedy do *Europy*. Wiele okrętów angielskich krąży teraz na morzach południowo-amerykańskich. Okręt *Aurora* przywiózł gotowizną półtrzecia miliona dolarów na rachunek prywatnych osób.

Parlament:

I z b a W y ż s z a.

Na sessji d. 4 b. m. Lord *Dudley* mówiąc o zawrzenie się mających traktatach z krajami południowo-amerykańskimi, które odłączyły się od *Hiszpanii*, czynił niejaki uwagi o stanie stronnictw na stałym lądzie *Europy*.

I z b a N i ż s z a.

Dnia 4 b. m. Lord *Gower* przeczytał projekt adresu podziękowania *Królowi Jmci*. P. *Hobhouse* żądał objaśnienia myśli, zawartej w mowie królewskiej, względem potrzeby wojska w zamorskich posiadłościach *Anglii*. Kanclerz skarbowy odpowiedział, iż *Birmani* nie są nieprzyjaciółmi, któreby pogardzać można, i że *Anglia* powinna oddalić nie tylko niebezpieczeństwo, ale nawet obawę niebezpieczeństwa. Jenerałny sekretarz *Irlandyi*, P. *Goulhourn*, zapowiedział, iż d. 10 b. m. poda wniosek względem zakazu nieprawnych towarzystw w *Irlandyi*. P. *Brougham* usiłował dowieść, iż towarzystwo katolików nie jest nieprawym towarzystwem, i tego dokazał, iż następna sessja ma się dopiero za 2 tygodnie odprawić.

P. *Whitmo*e oświadczył, iż d. 1 marca poda wniosek, względem zniesienia praw zbożowych.

T U R C Y A.

Stambul dnia 10 stycznia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Okręt, który d. 27 grudnia wypłynął z *Alexandryi*, przywiózł listy donoszące, iż część floty *Ibrahima* Baszy tam powróciła. Niepomyślny wypadek kampanii rozgniewał mocno Baszę *Egiptu*. — Podług ostatnich wiadomości z *Morei*, rząd w *Napoli di Romania* wziął zupełną przewagę nad przeciwnikami swemi.

Porta najęła tu od Pana *Blanck* kupca *Angielskiego* 20 statków przewozowych, dla sprowadzenia potrzeb wojennych i żywności do twierdz *Coron*, *Modon* i *Patras*. Przeznaczono 13 okrętów wojennych dla ich zastony. Słychać także, iż *Wielki Sultan* kazał zaliczyć 20 milionów piastrow Baszy *Skutaryvskiemu* na wydatki nowej kampanii.

Hrabia Guilleminot, Posel *Francuzki*, żądał mieć drugie wysłuchanie u *W. Sultana*, dla złożenia nowego listu wierzycelnego.

Donoszą z *Archipelagu*, iż 16 okrętów wojennych *Egiptskich* wysadziło wojsko z potrzebami wojennymi w *Coron*. Tymczasem *Grecy* są tak śmiałymi, iż ze statkami swojemi zbliżają się aż pod działa zamków *Dardanelskich*, i tam nawet okręty *Chrześciiańskie* napastują. Z tego powodu wypłynęło stąd 7 brygantyn do *Dardanellów*, dla zastony okrętów kupieckich.

Od granic tureckich d. 5 lutego.

(z teyże gazety.)

Listy z *Korfu* pod d. 10 stycznia wyrażają: — „*Ibrahim* Basza wydał rozkaz do wojska będącego na wyspie *Kandyi*, aby iak największą karność zachowywało, i wykraczającą zagroził karą śmierci. Niezgoda panuje między wojskiem *Tureckim* i *Egiptkiem* na wspomnioney wyspie. Miało iuz przyść do bitew, w których wiele krwi przelano. Potwierdza się wiadomość, iż *Grecy* zbrali znowu znaczną ilość statków wojennych, i że liczny ich oddział krąży przy *Kandyi*. Twierdza *Patras* jest znowu zamknięta od lądu, a tameczna osada turecka, która podczas oddalenia się wojska *Greckiego*, sprowadziła sobie nieco żywności, której niedostatek cierpiała, musi teraz znowu zostawać w obrębie szanców. — Słychać, iż Jenerał *Kolokotroni* poddał się bezwarunkowio rządowi *Greckiemu*, i zrzekł się wszelkiego dowództwa. *Mauromichali*, *Bey Mayny*, który podczas ostatnich rozruchów w *Morei* do brze sobie postępował, miał objąć naczelne dowództwo nad jednym z korpusów ciągnących do *Liwadyi*. Korpus *Grecki*, wysłany od rządu do *Koryntu* przeciwko buntownikom, wrócił do *Attyki*, i będzie użyty do wyprawy przeciwko *Negropontowi*. Dowodzi nim *Goura*. Naczelne dowództwo całej wyprawy powierzono Jenerałowi *Odysseuszowi*..”

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W jednym z hrabstw niemieckich (donosi *Dostregacz znad Spret*), gdy pierwszy śnieg upadł, wędrował nad wieczorem ubogi żydek: postrzeżga ruszającą się gęś, uradowany, że będzie miał czem posilić swą rodzinę, zbliża się po zdobyczy, i gdy już chce ją ująć, zapada się wraz z gęsią w dół głęboki, zostaje tam niezmiernie strwożony przez godzinę, w tym słyzy jakiś łoskot, i znajduje obok siebie towarzysza swego nieszczościa, był to wilk, który zwietrzywszy gęś, biegł po nią i również wpadł do dołu. Xiężyc przyświecał, biedny żydek umierał z trwogi, urzawszy tak niebezpiecznego współnika więzienia, przytulił się do ziemi, puścił gęś, lecz wilk czując, że zostaje w niebezpieczeństwie, nieatakował współjeńca, ani nawet zbliżał się do gęsi, jednak groził zębami na każde poruszenie żydka, który zachowywał się nayspokojniej; lecz przyzwyczajony będąc do zażywania tabaki, chciał przynajmniej nią ulżyć okropnemu cierpieniu: niestety niemożli i tey doznać przyjemności, bo ilekroć sięgnął po tabakierkę, zawsze wilk groził zębami. Nakoniec przeszła noc okropna, gdy świtało, przybyli strzelcy do dołu, który był przez nich wykopany, jako zasadzka na wilki, i widzą żyda z wilkiem! Spiesznie przynieśli drabinę, aby wydobyć izraelitę, lecz ilekroć ten się ruszył, wilk prawie ze wściekłością zbliżył się ku niemu; strzelcy przekonali się, iż mógłby zostać uszkodzonym przez zwierzę, gdyby chciał wstąpić na szczeble drabiny, przeto postanowili zastrzelić wilka; nowa trwoga przeraziła nieszczośliwego więźnia, gdyż był pewnym, że kulą zostanie ugodzonym. Wystrzał doświadczonego strzelca trafił od razu w wilka, a izraelita szczęśliwie został wydobyty i hojnie przez dziedzica własności udarowany. Wyznał on ochłonawszy ze strachu, że wszelka trwoga, a nawet wymierzona fuzya nie były dla niego tyle dokuczającymi, ile cierpienie z pozbycia się tabaki.

Pozwolono drukować. Z polecenia *J.W. Wojennego Litewskiego Gubernatora*
Andrzej Eucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w *Drusgrnu Redakcyi.*